

Nr 7.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag
angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass
från fullgörande av viss värnpliktstjänstgöring i fredstid
m. m.; given Stockholms slott den 2 augusti 1919.*

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga följande

Förslag

till

L a g

angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass från fullgörande av viss värnpliktstjänstgöring i fredstid m. m.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass, må, i den omfattning Konungen bestämmer, befrias från fullgörande av dem enligt § 27 mom. 1 eller 2 värnpliktslagen åliggande tjänstgöring i fredstid.

§ 2.

Uti § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen föreskriven uttagning för utbildning-till underbefäl eller fackmän skall icke äga rum bland värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass.

§ 3.

Värnpliktiga, tillhörande 1916 års klass, må erhålla befrielse från fullgörande av dem under år 1919 åliggande repetitionsövning.

Från fullgörande av nämnda repetitionsövning må, i den omfattning Konungen bestämmer, uppskov beviljas värnpliktiga, tillhörande 1917 års klass.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

---

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 2 augusti 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTJERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Efter gemensam beredning inom lantförsvars- och sjöförsvarsdepartementen yttrade chefen för förstnämnda departement, statsrådet Nilson, följande:

»Uti en till innevarande års riksdag avlåten proposition, nr 401, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass från fullgörande av viss värnpliktstjänstgöring i fredstid m. m.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass, må, i den omfattning Konungen bestämmer, befrias från fullgörande av dem enligt § 27 mom. 1 eller 2 värnpliktslagen åliggande tjänstgöring i fredstid.

§ 2.

Uti § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen föreskriven uttagning för utbildning till underbefäl eller fackmän skall icke äga rum bland värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass.

§ 3.

Värnpliktiga, tillhörande 1916 års klass, må erhålla befrielse från fullgörande av dem under år 1919 åliggande repetitionsövning.

Från fullgörande av nämnda repetitionsövning må, i den omfattning Konungen bestämmer, uppskov beviljas värnpliktiga, tillhörande 1917 års klass.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Motiven till den sålunda föreslagna lagen återfinnas uti det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden den 9 maj 1919.

Ifrågavarande lagförslag blev emellertid icke av riksdagen antaget.

Uti förenämnda statsrådsprotokoll lämnades en redogörelse för huru inkallelserna av de värnpliktiga voro avsedda att i stort sett anordnas. Därvid framhölls emellertid, att därest årets repetitionsövningar, såsom jämväl föreslogs, komme att inställas, vissa jämkningar i den uppgjorda planen för inkallelserna kunde finnas erforderliga. De sålunda erforderliga jämkningarna framgå närmare av särskilda den 8 juli 1919 utfärdade generalorder och departementschefsskrivelse (se Bil. A, B och C). Ifrågavarande generalorder hava uppgjorts med beaktande av att det oundgängliga behovet av personal vid truppförbanden nöjaktigt tillgodoses intill dess värnpliktiga av 1919 års klass inrycka till tjänstgöring.

Då de skäl, som talade för framläggande av förenämnda lagförslag för årets lagtima riksdag, fortfarande äro för handen, anser jag, att proposition i ämnet ånyo bör avlåtas till den inom kort sammanträdande urtima riksdagen. Från chefen för generalstaben har inhämtats yttrande i ärendet (se Bil. D), men giver detta mig icke anledning att frångå den av mig förut i ämnet intagna ståndpunkten. Jag får därför, under åberopande av mitt yttrande till förenämnda statsrådsprotokoll den 9 maj 1919, hemställa, att ovanberörda förslag till »Lag angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass från fullgörande av viss värnpliktstjänstgöring i fredstid m. m.» måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande».

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

C. E. Odhner.

Bil. A.

Kungl. Maj:tt har, jämlikt nådigt beslut den 4 dennes, i nåder befallt,

dels att följande föreskrifter skola, med ändring av generalorder nr 510/1919, lända till efterrättelse *vid uttryckning från första tjänstgöring m. m. för nedan angivna vapenföra värnpliktiga*, tillhörande årsklass 1918,

dels att följande föreskrifter skola, med ändring av generalorder nr 400/1918, lända till efterrättelse *vid inkallelse till och uttryckning från första tjänstgöring m. m. för nedan angivna vapenföra värnpliktiga*, tillhörande årsklass 1918.

1.

	Utryckningsdag enligt		Inryckningsdag enligt denna generalorder.	Utryckningsdag enligt denna generalorder.	Anteckningar.
	generalorder nr 510/1919.	denna generalorder.			
Infanteriet.					
Samtliga infanteriregementen utom I. 1, I. 2, I. 7, I. 19, I. 26 och I. 27.	9 sept.	28 sept.	¹⁾ 10 sept. ¹⁾ 7 jan. 1920	24 jan. 1920 22 maj 1920	¹⁾ Till vardera omgången inkallas ungefär hälften av vederbörliga regementen tilldelade värnpliktiga, vilka ännu icke påbörjat sin första tjänstgöring, enligt vederbörande inskrivningsbefälhavares bestämmande.
I. 1 och I. 2.	9 sept.	28 sept.	²⁾ 10 sept. ²⁾ 7 jan. 1920	24 jan. 1920 22 maj 1920	²⁾ Till vardera omgången inkallas
I. 7 och I. 26.	9 sept.	28 sept.	³⁾ 10 sept. ⁴⁾ 7 jan. 1920	24 jan. 1920 22 maj 1920	<i>dels</i> 40 man till I. 1 från samtliga inskrivningsområden inom I.—III. arméfördelningsområdena (utom från Blekinge samt Göteborgs och Bohus inskrivningsområde).
I. 19; regementet tilldelade värnpliktiga.	9 sept.	28 sept.	¹⁾ 10 sept. ¹⁾ 7 jan. 1920	24 jan. 1920 22 maj 1920	<i>dels</i> 40 man till I. 2 från samtliga inskrivningsområden inom IV.—VI. arméfördelningsområdena (utom från Stockholms och Norrbottens inskrivningsområden) samt från Göteborgs och Bohus inskrivningsområde.
I. 27; för utbildning vid regementet särskilt uttagna värnpliktiga från andra inskrivningsområden.	9 sept.	⁵⁾ 28 sept.	⁶⁾ 10 dec.	⁵⁾ 24 april 1920	³⁾ De höstinryckande (generalorder nr 400/1918), vilka ännu icke påbörjat sin första tjänstgöring.
Artilleriet.					
Samtliga artilleritruppförband utom A. 8.	30 aug.	28 okt.			⁴⁾ samtliga värinryckande (generalorder nr 400/1918).
A. 8; Karlsborg	6 sept.	28 sept.	¹⁾ 10 sept. ¹⁾ 7 jan. 1920	24 jan. 1920 22 maj 1920	

	Utryckningsdag enligt		Inryckningsdag enligt denna generalorder.	Utryckningsdag enligt denna generalorder.	Anteckningar.
	generalorder nr 510/1919.	denna generalorder.			
Ingenjörtrupperna.					
Ing. 1 och Ing. 2: Fältingenjör- och ingenjörparktjänst.	6 sept.	28 okt.			⁵⁾ Även inryckningsdag för fullgörande av tre repetitionsövningar i en följd.
Fästningsingenjörtjänst.	6 sept.	28 okt.			⁶⁾ De värnpliktiga, vilka ännu icke påbörjat sin första tjänstgöring.
Ing. 3: Fälttelegraf-tjänst: avsedda för egentlig telegraf-tjänst. Telegrafparktjänst.	8 sept.	28 okt.			⁷⁾ För samtliga värnpliktiga, som inryckt den 15 januari och den 15 maj 1919.
Fälttelegraf-tjänst: avsedda för flygtjänst.	8 sept.	⁷⁾ 28 okt.			⁸⁾ Till vardera omgången inkallas ungefär hälften av de trängen i egentlig träng-tjänst och i sjukbärartjänst tilldelade värnpliktiga, vilka ännu icke påbörjat sin första tjänstgöring, enligt vederbörande inskrivningsbefälhavares bestämmande.
Trängen.					
Samtliga trängkårer:					
Egentlig träng-tjänst och sjukbärartjänst.	9 sept.	28 sept.	⁸⁾ 10 sept. ⁸⁾ 7 jan. 1920	24 jan. 1920 22 maj 1920	
Egentlig sjukvårdstjänst.	9 sept.	28 sept.			

2. Värnpliktig må, utan hinder av i mom. 1 anbefallda utryckningsdagar, efter frivillig anmälan *kvarstanna* i tjänstgöring så länge, att denna kommer att omfatta i värnpliktslagen § 27 angivet antal dagar.

3. Vid de värnpliktigas *fördelning* på tjänstgöringsomgångarna skall, så långt ske kan, hänsyn tagas till såväl de värnpliktigas som de olika näringsgrenarnas intressen.

För den skull må värnpliktig till vederbörande inskrivningsbefälhavare *skriftligen anmäla*, under vilken omgång han önskar fullgöra tjänstgöringen. Dylig anmälan insändes genom vederbörande rullföringsbefälhavare och skall hava kommit denne tillhanda senast den 5 nästkommande augusti. På enahanda sätt insänder värnpliktig, som önskar fullgöra tjänstgöringen vid I. 1 eller I. 2, anmälan härom.

4. *Transporterna* av värnpliktiga, som skola fullgöra tjänstgöringen vid I. 1 och I. 2, ordnas av vederbörande arméfördelningschef efter samråd med tillförordnade chefen för IV arméfördelningen.

5. *Grafisk tabell*, angivande in- och utryckningsdagar m. m. bifogas. Stockholms slott den 8 juli 1919.

På nådigste befallning:

E. A. NILSON.

Hj. Säfwenberg.

Bil B.

Kungl. Maj:t har, jämlikt nådigt beslut den 4 dennes samt med ändring av generalorder nr 400/1918 och 510 1919, i nåder befallt, att *vapenföra värnpliktiga, tilldelade kavalleriet*, skola inkallas till fullgörande av dem åliggande *repetitionsövning* innevarande år på nedan angivet sätt.

	Inryckningsdag till första tjänstgöring enligt tidigare utfärdade generalorder.	Inryckningsdag till repetitionsövning enligt denna generalorder.	Utryckningsdag från repetitionsövning enligt denna generalorder.
<i>1918 års klass</i>	29 oktober 1918	7 augusti 1919	19 september 1919
	15 januari 1919	30 augusti 1919	12 oktober 1919
	15 maj 1919	30 augusti 1919	12 oktober 1919
<i>1917 års klass</i>	—	19 september 1919	1 november 1919

I sammanhang härmed har Kungl. Maj:t, jämlikt nådigt beslut denna dag och med ändring av generalorder nr 400/1918 och 510/1919, i nåder befallt, att *inkallelse av värnpliktiga till repetitionsövning* innevarande år skall äga rum först på vidare order vid *infanteriet* (utom för de för särskild utbildning vid I. 19 uttagna värnpliktiga och för de för utbildning vid I. 27 särskilt uttagna värnpliktiga från andra inskrivningsområden), *artilleriet*, *ingenjörtrupperna*, *trängen* och *intendenturtrupperna*.

Stockholms slott den 8 juli 1919.

På nådigste befallning:

E. A. NILSON.

Hj. Säfwenberg.

Bil. C.

Härmed får jag äran meddela, att statsrådet har för avsikt föreslå, att vid den urtima riksdag, som kommer att sammankallas under augusti månad, en proposition framläggas med förslag till lag angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass från fullgörande av viss värnplikts-tjänstgöring i fredstid m. m.

Skulle denna proposition bliva av urtima riksdagen antagen, komma *dels* vapenföra studenter och med dem i värnpliktshänseende likställda att från slutet av augusti månad befrias från vidare fullgörande av dem enligt Värnpliktslagen § 27, mom. 1 B, åliggande första tjänstgöring;

dels uti Värnpliktslagen § 26, mom. 2 och 3 föreskriven uttagning för utbildning till underbefäl eller fackmän icke att äga rum bland värnpliktiga, tillhörande 1918 års klass.

Stockholm den 8 juli 1919.

På befallning:

HJ. SÅFWENBERG.

Chef för expeditionen.

Bil. D.

Till Statsrådet och Chefen för Kungl. Lantförsvarsdepartementet.

Den 27 sistlidna maj avgav jag under nr 233 genom D. S. den 23 i samma månad infortrat yttrande över »Förslag till Lag angående befrielse för värnpliktiga av 1918 års klass från fullgörande av viss värnpliktstjänstgöring i fredstid m. m. Det lagförslag, över vilket mitt yttrande nu genom D. S. den 10 juni infortrats, är av fullständigt

samma lydelse som det, över vilket mitt ovan nämnda yttrande avgavs. Vad jag där anført, gäller således även det nu föreliggande förslaget.

Till fullständigande av de skäl, vilka jag uti mitt nämnda yttrande anförde mot en minskning i övningstiden och inställande av årets repetitionsövningar får jag vördsamt hänvisa till mitt förnyade yttrande denna dag rörande årsklassen 1919, vilket i tillämpliga delar gäller även här avsedda klasser.

Stockholm den 11 juli 1919.

K. G. BILDT.

Chef för Generalstaben.

E. af Klercker.
